

Daarin is geweest de leiding van den Heiligen Geest. Evenwel trekt de Heilige Geest de lijnen nimmer buiten het Woord. De overlevering moet altijd hieraan gemeten en hiernaar beoordeeld worden, of zij zich verdraagt met de lijnen, die in de Schrift worden getrokken. Als het blijkt, dat de overlevering feiten noemt, instellingen geeft, die met het Woord niet in overeenstemming zijn te brengen, dan moet de overlevering wijken voor het Woord, dat is het zwaard des Geestes. De geschiedenis van de Kerk is niet alleen de geschiedenis van de leiding des Geestes, maar verhaalt ons ook van het bedroeven van den Geest. Daarom moet men zeer voorzichtig zijn met het beroep op den Geest. In het laatste kerkelijke conflict hebben we nog weer eens gezien hoe gevaarlijk dit is. Wij zullen in de behandeling van de plaatsen, die in de Schrift over Maria spreken, zien, dat deze plaatsen steeds tot inhoud hebben, het onderscheid van Maria's gedachten en Jezus' arbeid te markeren. Heel de gedachtegang van Rome, dat Maria als moeder van den Heere Jezus eerder toegang heeft tot Hem, dan de gewone geloovigen is aan het Evangelie ten eenenmale vreemd. De Mariabeschuwing van de Roomsche Kerk is in het licht van de Heilige Schrift niets anders dan de systematisering van Maria's zwakheid en zonde. Het zwaard, dat Maria's ziel heeft doorboord, kwam niet slechts van de vijanden, maar ook van den Heere, was niet slechts een beproeving van haar geloof, maar ook een kastijding voor haar zonde. Enumatil. K. MEIMA.

Perforatie-dood

Wij beelden dat de Middelaar niet maar een „gewonen“, doch zeer bepaald een „gewelddadigen“ dood moest sterfen. Een uit-een-scheurings-dood; d.w.z. een dood-van-perforatie (uiteenscheuring) of -van-mactatie (slachting).

Een paar „vreemde“ woorden? Maar ze kregen in de roomsche theologie een vaste plaats. Daar heeft men de mis. Die heet een onbloedige herhaling van Christus' offerande. Maar men werpt zich deze moeilijkheid op: als het een „offer“ is, dan is het mactatie (slachting). En als het „onbloedig“ is, is het dan zonder perforatie (uiteenscheuring door geweld)? Hoe moet men daar mee aan? Ook roomschen willen niet die „perforatie“ missen.

Wij laten de Roomschen nu verder los. Maar denken voor ons zelf toch na over de vraag: waarom die perforatie als noodzakelijk element in den dood van onzen Borg?

Zonder bloedstorting, zegt de Schrift, geschiedt er geen vergeving. Hier ligt het uitgangspunt. 't Bloed van den Tweeden Adam moest „gestort“ worden. „uitgegoten“; „uitvloeien“ moest het, „wegvloeien“.

Want:

a) als tweede ADAM moet Hij de man-met-bloed zijn; doch

b) als TWEDE Adam moet Hij de man-van-het-vergoten-bloed worden.

Wat a. betreft: als tweede ADAM moet Hij een mensch-van-bloed zijn. Het mensch-zijn als zoodanig is niet afhankelijk van 't bloed-hebben; er zijn immers menschen-zonder-bloed (onze dooden), en er komen straks allemaal menschen-zonder-bloed (na den jongsten dag); dan is de stofwisseling, de bloeds-omloop immers in den ons bekende zin voor eeuwig opgehouden: Christus zegt: zij zijn als engelen Gods, en Paulus: buik-en-spijze gaan te niet (Matth. 22:30; Marc. 12:25; Luc. 20:35, 36; 1 Cor. 15:44—50, 53, 54; 6:13). Neen, niet „voor eeuwig“, maar alleen voor de eerste existentie-phase, voor het optreden-in-den-tijd, en het daarin, te midden der veranderlijke dingen, zelf mee kunnen historie-maken, en mede-veranderen, heeft God den mensch, dien „adam“, bloed gegeven. Bloed-in-omloop past bij onze eerste bestaanswijze. En wilde nu Gods Zoon als tweede „Adam“ met ons mee beginnen, in-den-tijd, dan moest Hij intree-nemen in den tijd; hij moest dus bloed-in-omloop hebben. Een mensch van gelijke (bloed-)beweging als wij, uitgenomen de zonde. Toen God op den zenden dag de „materie“ voor het menschelek lichaam „gereed gelegd“ had, en Hij daarin „de ziel“, het bewegings-principe „geblazen“ had, toen is er bloed gaan stroomen. Bij elke geboorte begint het weer te stroomen. In elken „Adam“ (ook den tweede) moet het stroomen.

b. Evenwel — de Middelaar is „tweede“ Adam. Dat geeft een nadere bepaling van zijn „Adam“-wezen. Hij staat voor 't felt van de zonde; die is er, als Hij opkomt in den tijd, en juist deze zonde wil Hij breken.

Hoe stond het eerst, d.w.z. vóór den val, met de beëindiging van de tweede existentie-phase? God had in uitzicht gesteld: indien de mensch, in het paradijs geschapen, zijn wegen van de zonde vrij zal houden, dan moet en mag hij in rust en vrede komen tot die andere existentie-wijze, die niet meer aan het stroomend bloed, het bloed-in-omloop is gebonden (zie onder a). Aan het eind der wegen Gods staat een mensch, die naar lichaam en geest voldragen is, de „uitgewerkte“, „uitgebalanceerde“ mensch, die niet meer ergens naar toe groeit, in „kopos“ (moetvolle worsteling), doch die gekomen is tot zijn bestemming: een zónder „rad-van-avontuur“.

Dát is het dus, wat God in uitzicht stelde: de bloedloze mensch. Bloedloos, dat kan bij den mensch een leelijk woord zijn, of een mooi woord. Leelijk is het, wanneer het wijst op iemand, die zijn bloed mist, dat hij toch noodig had. Maar mooi, wanneer het iemand aanduidt, die er boven uitgekomen is, die tot heerlijkheid bevorderd is. Dan is zoo iemand bloed-loos, niet in den zin van: ónder het eerste levenspeil wéggexonken, doch in deze betekenis: bóven dat eerste, dat aanvangs-peil uitgekomen. De volle, de rijke, de volmaakte mensch, de boven gevaren uit gerezene: de in onverteerbaarheid gezónde.

Bleef nu de mensch staan in zijn gehoorzaamheid, dan

zou God vaderlijk over hem komen, en op den bestemden tijd zou de kracht des Heiligen Geestes hem overschaduwden, om aan den „kopos“, de spanningsvolle rusteloosheid van de bloedjacht een pijnloos, ja vreugdevol einde te stellen, en den mensch over te leiden naar een onverwrikbaar zijn-in-rust.

Echter, — de mensch is in zonde gevallen. En daarom is die „normale“ pacifieke, vreugdevolle stop-zetting en stil-zetting van den ommekeer des bloeds gestuit. De intredende zonde heeft den mensch verhinderd sterk en krachtig uit te groeien tot den bloedlozen, den bóvenbloedschen staat van een eeuwige jeugd. Hij heeft gescheurd, hij heeft geperforeerd, den band met God verscheurd; zijn naam is voortaan rechteus: scheur-maker, perforator. Nu komt er over hem een perforatie-oordeel: hij moet verbroken worden, en verscheurd. Want alle scheur-maker moet worden ver-scheurd. En dat beteekent: hem wacht nu rechteus pijn, en „kopos“; niet als van het menschen-moeder-, „dier“, dat baart-in-paradijsen, pijnloos, hoewel met „spanning“, doch de „kopos“ van wie zich in SMARTEN kromt, in-krampen-van-geboorte, in weeten-van-den-dood. De perforatie-„kopos“ dus.

De zonde wrekt zich dan zeer gevoelig in des menschen bloed. Na den val heeft God hem aangezegd, dat hij den dood zal sterfen: God sprak de perforatie-scheiding over onze „eenheden“, ook over de eenheid ziel-en-lichaam uit; niet het lichamelijke stil-gezet-worden der beweging werd ingesteld (die was al ingezet, zie boven); doch de lichamelijke-stilzetting-in-perforatie werd, onder den naam van afstootenden straf-dood ingesteld.

Wel werkte ook hierbij reeds Gods evangelische genadewil.

Maar tevens zijn heilige toorn, die straffen wilde onder aspect van genade; straffen hén, door wie de in Christus aan alle menschen verschenen genade zou verworpen zijn. God stelde dus den perforatie-dood in. De „overgang“ zou niet „organisch“ gebeuren, doch in perforatie. En daarom zou hij voortaan „dood“ heeten; eerst heette die overgang naar de hoogere klas, naar de betere existentie-phase, heel gewoon opstanding. Nu heette de overgang: dood. Overgang naar tweeden dood, tenzij er weer verzoening zou gevonden zijn. Zoo komt er die historie van na-den-val; zij met het pleit van zonde en genade, een historie als substraat voor bediening van genade en van vloek-over-haar verwerping, een bediening van die beide mede in den eerkelgang, den ommekeer van bloed en bloeders. Uit bloeders maakt Hij broeders of verbloeders.

Toen dus de TWEDE Adam het bederf van den eersten wilde breken, moest Hij die perforatie lijden, om ze te overwinnen. Hij moest sterfen „naar den bloede“ om naar récht, dat Hij verwierf, in „kopos“ van den Middelaar uit te komen bóven de beweging van het bloed, opdat er weer een pacifieke stilling van het bloed zou komen: een overgang naar eeuwig leven in een vroolijk afscheidsuur.

En dus móet Christus als de tweede Adam den perforatie-dood gaan lijden.

Als tweede ADAM moet zijn bloed gaan stroomen; dat is Bethleem.

Als TWEDE Adam moet zijn bloed gewelddadig, in den toorn-gloed uit-stroomen, weg-stroomen. Hij mag niet perforatie-loos, in vrede ontslapen. Hij moet de perforatie lijden in al zijn „eenheden“. In die van 't lijf; in die van de ziel; ook in de eenheid ziel-en-lichaam. Hij moet de mactatie (de slachting) lijden.

En dit maar één maal.

Want het is den mensch gezet (ook dus den tweeden Adam), éénmaal (ἑναι) den overgang te lijden en daaraan het oordeel. Daarom kan er geen „mystieke“ mactatie.

1) ἑναι, als „strenger Zahlbegriff“. (Stählin in Kittel,

De kwestie van het evangelisten-ambt (XIV)

§ 5. DE VERHOUDING TUSSEN DEN EVANGELIST EN DE OVERIGE BIJZONDERE AMBTSDRAGERS (vervolg).

In het voorgaande is besproken de verhouding tusschen de evangelisten en de apostelen.

B. We komen nu tot de tweede relatie, welke hier in aanmerking komt, n.l. de verhouding tusschen den evangelist en de herders en leeraars.

1. Het rapport der deputaten spreekt ook over deze verhouding. Het meerderheidsrapport doet dat onder het hoofd: „confrontatie der erkende ambten met de zendingsofdracht“ en vraagt zich daarbij af, of één der door ons met uitgedrukte woorden beleden en in hun bediening geregelde ambten (dienaar des Woords, onderling en diaken) blijkt te voldoen aan de eischen van Christus' bevel en daartoe geschikt te zijn (bl. 5—8). In dat rapport wordt dus onderzocht, of de h e d e n d a g s c h e bijzondere ambten zijn gegeven tot speciale vervulling der roeping jegens de ongekaterde wereld. Daarbij wordt aangetoond, dat ons hedendaagsch ouderlingen- en diaken-ambt, gelijk die in Belijdenis en Kerkenordening zijn omschreven, is gegeven voor en beperkt tot een ambts-taak in de plaatselijke en gevestigde gemeente. Daarna wordt breed behandeld over de vergelijking tusschen het tegenwoordige ambt van den bedienaar des Woords en de taak van een zendingarbeider. Wij hopen daarover straks afzonderlijk te handelen, daar ook het minderheidsrapport daarover het een en ander naar voren brengt, dat bespreking vraagt. Maar voor een goede orde dienen wij wel te onderscheiden tusschen de verhouding van den evangelist tot de bijzondere ambtsdragers in het Nieuwe Testament en de verhouding van den zendingarbeider, den „evangelist“, tot de h e d e n d a g s c h e ambten van predikant, ouderling en diaken.

tatie zijn (de roomsche mis!), in den zin van on-bloedige en dan herhaalde slachting. Wel is er „onzichtbare“ mactatie en perforatie, inzóóverre als Christus ook naar-den-inwendigen-mensch (de „ziel“, den „geest“) pijnlijk moet lijden. Ziele-pijn is óók een perforatie, een mactatie (slachting). Ze is wel de wezenlijkste — alle dood-gaan begint bij onze ziel. En het dood-gaan eindigt pas in 't vleesch. Maar óók die geestes-mactatie overkomt Hem maar één. Maar óók die geestes-mactatie overkomt Hem maar één-keer (ἑναι); éénmaal lijdt Hij in één tijdelijk-gebonden existentie-pijn; en dan nooit meer.

De tweede Adam moet dus eerst bloedloos worden in dien „leelijken“ zin van het woord, dat is in volstrekte armoedigheid. In ont-zonkenheid van perforatie- en mactatie-pijn moet Hij den dood des bloeds lijden tot in de oneindigheid toe (nederdaling ter helle!). Maar daarna en daardoor en uit kracht van zijn daarin sprekende borgtochtstijde (waarin Hij die armoede van ons op Zich neemt), moet en mag Hij bloedloos worden in dien anderen, dien mooien zin; in verhevenheid, in victorie, in opstijging, nu naar verworven recht; bloedloos in den rijken zin van het woord: een tweede Adam, die niet meer is een „levende ziel“, maar die geworden is tot een „levend-makenden geest“.

Zijn dood is dus een in smarten-„kopos“ gebonden smarten-dood. Maar anders dan de onze. Onze dood is een door onze ethische-ambtelijke steriliteit, onze impotentie, onze „krachteloosheid“, ijdele, overgang — buiten Hem — naar den tweeden dood. Maar van Hem mogen wij jubelen: de Christus, die is nooit ethisch, ambtelijk steriel geweest: nimmer impotent, of „krachteloos“. Hij is nu letterlijk altijd „in zijn verdienste“.

Hierin zijn wij door Hem verlost. Wij mogen nu voor onze kindertjes bidden, dat zij niet in den eersten, doch in den tweeden Adam mogen „wassen en toenemen“. De als straf ons opgelegde pijnlijke scheiding in de eenheid ziel-en-lichaam trad bij den eersten Adam in de plaats van de eerst beloofde verheerlijking van ziel-en-lichaam; ze trad bij zijn kinderen in de plaats van het in Adam wassen-en-toenemen. Maar voortaan kan men alleen maar in den Christus wassen-en-toenemen. Verheerlijking, wedergeboorte, vernieuwing van de eenheid lichaam-ziel is dan ook voortaan vastgekoppeld aan het deelen in de overschaduwing van ons bestaan door den Geest als Geest-van-Christus!

Hierin ligt dan genadedienst: God stelt dat wederkeeren tot het stof voor alle eeuwen vast, opdat Hij zoo voor Christus' werk-naar-alle-zijden in qualiteit van Borg en Middelaar, tot dia-critisch, schiftend oordeel aan alle vleesch gesteld, in de wereld plaats kon maken.

En daarom is de Christus éénmaal in den perforatie- en mactatie-dood gestorven. Offer is Hij — want zijn bloed moet in den dood. Offeraar is Hij, want Hijzelf moet zijn bloed in den dood jagen. Altaar is Hij, want de eenheid lijf-ziel-geest-vleesch-bloed is onontbeerlijk substraat voor de komende, en in de geeselslagen (gelijk in 't bloedzweet) en op Golgotha gekomen perforatie en niet-mystieke mactatie. Tempel is Hij, want Hij heeft den Geest niet met mate, en moet daarom door den eeuwig Geest — gelijk de bijbel zelf ook zegt — zichzelf aan God onstraf-felijk opofferen.

Hij heeft alzo gedaan; onze tweede Adam. Hij is verscheurd, opdat Hij de scheurmaken zou verlossen. Zijn naam is daarom „heel-meester“. „Pater Iater“; wie ons geneest, die heet tenslotte vader-over-kinderen. En hun sterke Broeder. K. S.

Wtbch. I, 380; zie verder Hebr. 9:26 tegenover 9:25; 9:27, 28; 10:12, 14; 1 Petr. 3:18; Rom. 6:10; Hebr. 9:27; 12:26 (Haggai 2:6); Hebr. 12:27; 6:4; 7:27; 9:12; 10:10.

ZENDING EN EVANGELISATIE

2. Wat nu de verhouding tusschen den evangelist en de overige bijzondere ambtsdragers in het Nieuwe Testament betreft (uitgezonderd dan de apostolische ambtsdrager, waarover we reeds handelden), komt hier eerst aan de orde de relatie tusschen den evangelist en de oudsten of ouderlingen. Wij spreken hier opzettelijk niet over de „herders en leeraars“, daar het Nieuwe Testament ons leert, dat ook die „herders“ en „leeraars“ behooren tot de ouderlingen, „die arbeiden in het Woord en in de leer“ en dat in onderscheiding van de ouderlingen, „die wel regeeren“ (1 Tim. 5:17). Met andere woorden: er zijn blijkbaar regeer- en leer-ouderlingen.

Doch we moeten wel bedenken, dat die onderscheiding behoort tot een periode in de eerste christelijke kerk, waarin de ontwikkeling der ambten al behoorlijk ver is voortschreden. Men zegt terecht: deze onderscheiding behoort tot de tweede, niet tot de eerste periode der eerste christelijke kerk.

Er is n.l. in de kerk ná den Pinksterdag wat de ambten betreft, duidelijk een ontwikkeling op te merken, en al is die ontwikkeling in bijzonderheden nog niet duidelijk, de hoofdlijn is wel aan te wijzen.

Zoo is duidelijk, dat van het apostelambt zich andere, zelfstandige ambten hebben afgescheiden en onderscheiden, welke ambten zich een deel van de apostolische taak zagen toegewezen. Dat vinden we (Hand. 6) voor de „armverzorging“ heel precies aangewezen. Zoo komen er ook oudsten of ouderlingen in de plaatselijke kerken. Zoodat er is een ontwikkeling van het „algemeen“ ambt voor alle kerken en alle kerkwerk, het apostolaat, naar de bijzondere ambten in de plaatselijke kerken voor het locale kerkwerk.

Dit laatste is het „eindpunt“ van de ontwikkeling, waarmee het Nieuwe Testament besluit. In die ontwikkeling zijn derhalve overgangen, zoodat